

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΦΠΑ

Σίνα 2 - 4

106 72 ΑΘΗΝΑ

Φ.Αθανασάκη

210 3627717 210 3645413

fathanasaki@1192.syzefxis.gov.gr

www.aade.gr

Θέμα: Παροχή συμπληρωματικών διευκρινίσεων σχετικά με το ειδικό καθεστώς ΦΠΑ αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ

Με αφορμή γραπτά και προφορικά ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας, σε συνέχεια της ΠΟΛ.1201/2016, σχετικά με την εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος ΦΠΑ αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως ισχύει, και προκειμένου για την ομοιόμορφη εφαρμογή του, παρέχονται οι ακόλουθες συμπληρωματικές διευκρινίσεις:

1 . Κάτοχοι αδειών άσκησης υπαίθριου στάσιμου ή πλανόδιου εμπορίου

Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ (ν.2859/2000), όπως ισχύει, οι αγρότες οι οποίοι κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος πραγματοποίησαν **προς οποιοδήποτε πρόσωπο** παραδόσεις αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και παροχές αγροτικών υπηρεσιών αξίας κατώτερης των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και έλαβαν επιδοτήσεις συνολικής αξίας κατώτερης των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του ιδίου άρθρου, και δικαιούνται επιστροφή από το δημόσιο με την εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστή στην αξία των πωλήσεων των αγροτικών

προϊόντων **παραγωγής τους** και της παροχής αγροτικών υπηρεσιών που πραγματοποιούν προς άλλους υποκείμενους στο φόρο.

Περαιτέρω με το άρθρο 22 του ν.4264/2014 ρυθμίζεται **η χορήγηση των αδειών άσκησης δραστηριότητας πωλητή υπαίθριου στάσιμου ή πλανόδιου εμπορίου**. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του εν λόγω νόμου, ορίζεται ότι προϋπόθεση για την άσκηση της δραστηριότητας υπαίθριου πλανοδίου εμπορίου είναι να έχει πραγματοποιηθεί δήλωση έναρξης του επιτηδεύματος του γυρολόγου ή άλλης εμπορικής δραστηριότητας.

Επιπρόσθετα με το άρθρο 6 του Π.Δ. 254/2005 ρυθμίζεται **η έκδοση άδειας άσκησης υπαίθριου εμπορίου σε παραγωγούς** για την πώληση από τους παραγωγούς γεωργικών, αμπελουργικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, μελισσοκομικών προϊόντων καθώς και παραδοσιακών ειδών λαϊκής τέχνης χειροτεχνημάτων και έργων τέχνης πρωτότυπης καλλιτεχνικής δημιουργίας **ιδίας παραγωγής**. Επιπλέον σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που έχουν δοθεί με το υπ' αριθμ πρωτ.Κ1- 841/18.3.2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, για την χορήγηση της ανωτέρω άδειας σε παραγωγούς δεν εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 1 του Π.Δ. 254/2005, δηλαδή ουσιαστικά δεν απαιτείται η υποβολή δήλωσης-έναρξης επιτηδεύματος.

Κατόπιν των ανωτέρω διευκρινίζεται ότι οι αγρότες-κάτοχοι (σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ 254/2005) άδειας άσκησης υπαίθριου εμπορίου παραγωγού, στην οποία αναγράφονται συγκεκριμένα τα αγροτικά προϊόντα για τα οποία μπορεί να γίνει πώληση και οι οποίοι πραγματοποιούν αποκλειστικά και μόνο πωλήσεις αγροτικών προϊόντων ιδίας παραγωγής (πλανόδια ή στάσιμα και όχι σε λαϊκές αγορές) **υπάγονται, τηρουμένων των προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 2859/2000, στο ειδικό καθεστώς αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ**. Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω αγρότες- κάτοχοι **άδειας άσκησης υπαίθριου εμπορίου παραγωγού**, που διενεργούν πωλήσεις σε μη υποκειμένους και αγρότες του ειδικού καθεστώτος υποχρεούνται στην έκδοση του ειδικού στοιχείου, της παραγράφου 3 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ και εγγράφονται υποχρεωτικά στο ειδικό καθεστώς αγροτών (άρθρο 41, παραγρ. 12, τρίτο εδάφιο).

Αντίθετα όλοι οι άλλοι κάτοχοι *(σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν.4264/2014)* άδειας άσκησης δραστηριότητας πωλητή υπαίθριου στάσιμου ή πλανόδιου εμπορίου, που δεν πωλούν αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, εντάσσονται

υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και παράλληλα έχουν όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα ΕΛΠ ως προς την τήρηση λογιστικών βιβλίων και την έκδοση στοιχείων.

2 .Εγγραφή στο ειδικό καθεστώς αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ (ν.2859/2000).

Στο ειδικό καθεστώς εντάσσονται οι αγρότες οι οποίοι κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος πραγματοποίησαν **προς οποιοδήποτε πρόσωπο** παραδόσεις αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και παροχές αγροτικών υπηρεσιών αξίας κατώτερης των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και έλαβαν επιδοτήσεις συνολικής αξίας κατώτερης των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. (άρθρο 41 παρ.1 του Κώδικα ΦΠΑ ν.2859/2000)

Με βάση το νομικό αυτό πλαίσιο, διευκρινίζεται ότι και οι αγρότες που το έτος 2016 έλαβαν επιδοτήσεις κατώτερες των 5.000 ευρώ που αφορούν το εν λόγω έτος, έστω και αν δεν πραγματοποιούν καμία παράδοση αγαθών και παροχή αγροτικών υπηρεσιών εγγράφονται στο ειδικό καθεστώς αγροτών.

3. Δυνατότητα υπαγωγής των αγροτών της παραγρ. 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, που εντάσσονται υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς από 1.1.2017, στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ.

Από 1.1.2017 σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ προβλέπεται η **υποχρεωτική ένταξη των αγροτών στο κανονικό καθεστώς**, λόγω άσκησης από μέρος τους άλλης δραστηριότητας για την οποία τηρούνται λογιστικά βιβλία. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω αγρότες μπορούν να επιλέξουν την υπαγωγή τους στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ (απαλλασσόμενο καθεστώς), υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν το κριτήριο των ακαθάριστων εσόδων του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ (σύνολο από παραδόσεις αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και παροχές αγροτικών υπηρεσιών και εσόδων από άλλη δραστηριότητα μέχρι δέκα χιλιάδες 10.000 ευρώ).

Παράδειγμα:

1. Λογιστής που για την δραστηριότητα του λογιστή ήταν στο απαλλασσόμενο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ, έχει την δυνατότητα να ενταχθεί στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 39 και για την αγροτική του δραστηριότητα,

εφόσον το σύνολο των εσόδων του (αγροτικά & λογιστικά) δεν ξεπερνούν τις 10.000 ευρώ.

Επίσης πρέπει να διευκρινισθεί ότι για όλες τις κατηγορίες αγροτών που από 1.1.2017 σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ προβλέπεται η υποχρεωτική ένταξή τους στο κανονικό καθεστώς, λόγω άσκησης από μέρους τους άλλης δραστηριότητας για την οποία τηρούνται λογιστικά βιβλία έστω και αν λαμβάνουν μόνο επιδοτήσεις και δεν πραγματοποιούν καμία παράδοση αγροτικών προϊόντων εντάσσονται υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς.

Παράδειγμα

Γιατρός ή λογιστής το 2016 έλαβε μόνο επιδότηση χωρίς να κάνει καμία πώληση αγροτικών προϊόντων. Από 1.1.2017 εντάσσεται υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και για την αγροτική του δραστηριότητα.

4. Διατήρηση του κατ'αποκοπή καθεστώτος του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ και ταυτόχρονη υπαγωγή στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ για την αγροτική του δραστηριότητα.

Οι επαγγελματίες του κατ'αποκοπή καθεστώτος του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ (π.χ αλιείς - φυσικά πρόσωπα- συμπλοιοκτησίες ή κοινωνίες αστικού δικαίου) από 01.01.2015, είναι υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίων με δυνατότητα μη ενημέρωσής τους (ΠΟΛ. 1007/2015, άρθρο 2, παρ. 4), καθώς και σε έκδοση στοιχείων, με δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση χρήσης φορολογικού μηχανισμού (ΠΟΛ. 1002/31.12.2014, άρθρο 1, παρ. 5.γ').

Κατόπιν τούτου οι εν λόγω αλιείς του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ, εφόσον ασκούν και αγροτική δραστηριότητα εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ που προβλέπεται η υποχρεωτική ένταξη των αγροτών στο κανονικό καθεστώς (από 1.1.2017) λόγω άσκησης από μέρους των αγροτών άλλης δραστηριότητας για την οποία τηρούνται λογιστικά βιβλία.

Συνεπώς από 1.1.2017 οι αλιείς του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ υπάγονται παράλληλα για την αγροτική τους δραστηριότητα στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και για την δραστηριότητα τους ως αλιείς στο ειδικό καθεστώς κατ'αποκοπή καταβολής ΦΠΑ του άρθρου 40 (σχετ. ΠΟΛ ΑΓΓΔΕ ΠΟΛ.1010/09.01.2015).

Επιπρόσθετα σε σχέση με τα ανωτέρω, και προς άρση κάθε αμφιβολίας, διευκρινίζεται ότι το κατ' αποκοπή καθεστώς του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ αποτελεί διαφορετικό καθεστώς από το ειδικό καθεστώς αγροτών των άρθρων 41 και 42 του Κώδικα ΦΠΑ, **συνεπώς οι επαγγελματίες του κατ' αποκοπή καθεστώτος του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ δεν είναι αγρότες του ειδικού καθεστώτος των άρθρων 41 και 42 του Κώδικα ΦΠΑ.**

Παράδειγμα:

Εκμεταλλευτής σκάφους παράκτιας αλιείας, μήκους μέχρι δώδεκα (12) μέτρων μεταξύ καθέτων, παράλληλα έχει και αγροτική εκμετάλλευση ελιών, για την οποία (μόνο την αγροτική) από 1.1.2017 υπάγεται στο κανονικό καθεστώς. Συνεπώς ο εν λόγω αλιέας την 1.1.2017 για την εκμετάλλευση του σκάφους παράκτιας αλιείας υπάγεται στο κατ' αποκοπή καθεστώς καταβολής του φόρου του άρθρου 40 και για την άσκηση της εκμετάλλευσης ελιών στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ υποβάλλοντας χωριστά δηλώσεις ΦΠΑ.

5. Τέλος διευκρινίζεται ότι οι αγρότες που εντάσσονται υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς, λόγω μη πλήρωσης των κριτηρίων της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, δεδομένου ότι η ένταξη στο κανονικό καθεστώς είναι υποχρεωτική, δεν υπάρχει δέσμευση για παραμονή στο καθεστώς αυτό για τρία (3) χρόνια, αλλά το καθεστώς κρίνεται για κάθε επόμενο φορολογικό έτος με βάση την πλήρωση ή μη των κριτηρίων που τίθενται. Δηλαδή εάν κατά το φορολογικό έτος 2017 ο αγρότης δεν έχει υπερβεί τα όρια που τίθενται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, μπορεί να ενταχθεί από 1.1.2018 στο ειδικό καθεστώς. Εννοείται ότι εάν, παρότι δεν έχει υποχρέωση, παραμείνει στο κανονικό καθεστώς, μπορεί σε οποιαδήποτε επόμενο φορολογικό έτος να μεταταχθεί στο ειδικό καθεστώς, με την προϋπόθεση βέβαια της πλήρωσης των κριτηρίων που τίθενται.

Παράδειγμα:

Αγρότης το 2017 είχε ενταχθεί υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς, μέσα στο 2017 όμως αν και πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις αξίας 7.000 ευρώ και παροχές αγροτικών του υπηρεσιών αξίας 3.000 ευρώ και έλαβε επιδοτήσεις 4.000 ευρώ και συνεπώς θα μπορούσε από 1.1.2018 να ενταχθεί στο ειδικό καθεστώς αγροτών, αυτός παρέμεινε και για το 2018 στο κανονικό καθεστώς. Ο εν λόγω αγρότης και το 2018 πραγματοποιεί χονδρικές πωλήσεις αξίας 6.000 ευρώ και παροχές αγροτικών του υπηρεσιών αξίας

2.000 ευρώ και έλαβε επιδοτήσεις 4.500 ευρώ γεγονός που σημαίνει ότι από 1.1.2019 ο αγρότης αυτός μπορεί να μεταταχθεί στο ειδικό καθεστώς έστω αν και το 2018 είχε παραμείνει από επιλογή στο κανονικό καθεστώς.

Επισημαίνεται ότι στο ανωτέρω παράδειγμα και σε ανάλογες περιπτώσεις που κάποιος παρέμεινε **προαιρετικά** στο κανονικό καθεστώς ως συνέχεια υποχρεωτικής ένταξης, δεν υφίσταται η υποχρέωση παραμονής για μια τριετία δεδομένου ότι η υποχρέωση αυτή υφίσταται σε περίπτωση προαιρετικής μετάταξης και όχι σε περίπτωση προαιρετικής παραμονής στο κανονικό καθεστώς.

6. Υποχρεώσεις αγροτών ειδικού καθεστώτος.

Τέλος για την αποφυγή παρερμηνειών, λαμβάνοντας υπόψη και τα σχετικά ερωτήματα που τίθενται στην Υπηρεσία μας, επισημαίνεται ότι οι αγρότες που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς αγροτών δεν υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών, η δε εγγραφή τους στο Μητρώο TAXIS αγροτών, μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι την πρώτη αίτηση επιστροφής με την υποβολή εντύπου Μ0 (άρθρο 36 παρ.8β, άρθρο 41 παραγρ. 12) Κατόπιν τούτου εφόσον οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος δεν υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών, αλλά με την υποβολή της αίτησης (Μ0) εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς αγροτών, και ως εκ τούτου οι εν λόγω αγρότες δεν υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης διακοπής εργασιών και μπορούν να απενταχθούν από το ειδικό καθεστώς οποτεδήποτε (ανεξαρτήτως του εντύπου που χρησιμοποιείται προς το σκοπό αυτό) χωρίς την επιβολή προστίμου. Είναι αυτονόητο ότι για την απένταξη αυτή πρέπει ο αγρότης να μην έχει λάβει την κατ' αποκοπή επιστροφή ΦΠΑ για τα έτη που ζητά την απένταξη.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ μόνο ο αριθ. 5 (όλες οι Δ.Ο.Υ.)
2. Υπηρεσία TAXISnet για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ.

3. Δ/νση Υποστήριξης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ.

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α΄ μόνο οι αριθ. 1 και 4

2. Αποδέκτες Πίνακα Β΄

3. Αποδέκτες Πίνακα Γ΄ οι αριθ. 1 έως και 4

4.	»	»	Z΄
5. »		»	H΄
6.	»	»	Θ΄ μόνο οι αριθ. 10,17 και 18
7.	»	»	ΙΑ΄
8.	»	»	ΙΒ΄
9.	»	»	ΙΕ΄
10.	»	»	ΙΣΤ΄
11.	»	»	ΙΖ΄
12.	»	»	ΙΗ΄
13. »		»	ΙΘ΄
14. »		»	Κ΄
15. »		»	ΚΑ΄

16. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών.

17. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών.

18. Περιοδικό «ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ»

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

2. Γραφείο κ. κ. Γενικών Διευθυντών.

3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης της Α.Α.Δ.Ε

4. Διεύθυνση Ελέγχων

5. ΔΕΕΦ - ΤΜΗΜΑ Α΄ «ΦΠΑ»